

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 319/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť V. D., K., zastúpeného advokátom JUDr. F. C., K., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky personálnym rozkazom riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody K., č. 164 z 24. septembra 2003, rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže č. GR ZVJS-3-47/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SŽ 112/04 z 28. februára 2005 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 122/05 z 12. júla 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Vladimíra Dubru o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. septembra 2006 doručená sťažnosť V. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) personálnym rozkazom (ďalej len „personálny rozkaz“) riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice (ďalej aj „riaditeľ ústavu“), č. 164 z 24. septembra 2003, rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej aj „generálne riaditeľstvo“) č. GR ZVJS-3-45/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sž 112/04 z 28. februára 2005 a sp. zn. 1 Sž-o-NS 122/2005 z 12. júla 2006.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol personálnym rozkazom prepustený zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“).

Sťažovateľ podal generálnemu riaditeľstvu proti tomuto personálnemu rozkazu odvolanie, ktoré bolo zamietnuté a personálny rozkaz bol potvrdený.

Sťažovateľ ako žalobca v 4. rade v rámci spoločnej žaloby, podal najvyššiemu súdu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia riaditeľa ústavu a generálneho riaditeľstva. V tejto žalobe bola podľa názoru sťažovateľa precízne a podrobne opísaná skutková a právna podstata predmetného administratívno-správneho sporu, ako aj dôvody, na základe ktorých boli z objektívnych príčin nezákonným spôsobom zaobstarané maturitné vysvedčenia.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sž 110/04 z 28. februára 2005 žalobu sťažovateľa zamietol. V odôvodnení tohto rozsudku sa podľa tvrdenia sťažovateľa argumentuje tým, že prepúšťací dôvod bol opodstatnený a uplatnený včas.

Pretože sťažovateľ nesúhlasil s odôvodnením uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu, ako žalobca v 4. rade, podal 14. apríla 2005 proti nemu odvolanie, v ktorom okrem iného poukázal na viacero ustanovení zákona č. 73/1998 Z. z., ktoré služobný orgán podľa sťažovateľa nesprávne a aj nezákonne aplikoval na sťažovateľov prípad, ďalej poukázal na to, že neboli zohľadnené všetky skutočnosti a okolnosti prípadu v prospech sťažovateľa,

sankcia spojená s prepustením zo služobného pomeru je neprimerane prísna pričom absolútne negoval všeobecné platné zásady, ktoré sa aj v osobitnom správnom konaní uplatňujú a nebol informovaný o lehote a možnosti dosiahnutia požadovaného vzdelania.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 120/2005 z 26. januára 2006 tak, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu potvrdil.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne vydal tento nález:

Personálnym rozkazom riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody K. č. 164 z 24. septembra 2003, rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže č. GR ZVJS-3-47/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SŽ 112/04 z 28. februára 2005 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 122/05 z 12. júla 2006 bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľ okrem iného napadol personálny rozkaz riaditeľa č. 164 z 24. septembra 2003, rozhodnutie generálneho riaditeľstva č. GR ZVJS-3-47/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ 112/04 z 28. februára 2005, ktorým bolo rozhodnuté o jeho žalobe o preskúmanie zákonnosti uvedeného rozhodnutia riaditeľstva tak, že žaloba bola zamietnutá. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý personálny rozkaz a rozhodnutie generálneho riaditeľstva, keďže proti nim boli prípustné riadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ využil, a rovnako tak nemá ústavný súd právomoc preskúmať ani označený prvostupňový rozsudok najvyššieho súdu, pretože o odvolaní proti nemu rozhodoval najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 122/05 z 12. júla 2006. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-NS 122/05 z 12. júla 2006, zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ vidí porušenie svojho práva

na spravodlivé súdne konanie a základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu v spôsobe, akým sa najvyšší súd vysporiadal s vykonanými dôkazmi v rámci ich hodnotenia a následného vyvodenia zodpovedajúcich skutkových a právnych záverov v jeho meritórnom konečnom rozhodnutí.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie je ústavný súd súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy označeným rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

Sťažovateľ sa ochrany svojich práv mohol podľa Občianskeho súdneho poriadku účinne domáhať a aj sa domáhal využitím riadneho opravného prostriedku - odvolania. Najvyšší súd bol teda v rámci odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 1 SŽ-o-NS 122/05 súdom, ktorý rozhodol v zmysle čl. 127 ústavy o ochrane práv a slobôd sťažovateľa, porušenie ktorých v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa (rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 122/05 z 12. júla 2006) sú zlučiteľné s označeným článkom dohovoru a ústavy.

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku: *«Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolaniu žalobcu vyhovieť nemožno.*

Podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona policajt môže byť prepustený zo služobného pomeru iba v prípade, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov v štátnej službe.

Zo spisu vyplýva, že žalobca bol prepustený zo štátnej služby právoplatným rozhodnutím žalovaného za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom preto, že žalobca predložil k dátumu 1. apríla 1998 svoju služobnému orgánu falošný doklad o dosiahnutom vzdelaní, a to vysvedčenie o maturitnej skúške,

na základe ktorého bol od 1. apríla 1998 zaradený do stálej štátnej služby, hoci pre takéto zaradenie nespĺňal kvalifikačné predpoklady.

Pre rozhodnutie o zákonnosti rozhodnutia žalovaného bolo predovšetkým potrebné zistiť, či konanie žalobcu tak ako bolo uvedené, sa skutočne stalo a či ho možno považovať za také závažné protiprávne konanie, porušujúce povinnosti zamestnanca v štátnej službe, ktoré bráni zotrvaniu žalobcu v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „Zbor väzenskej a justičnej stráže“). Následne potom musel súd zvážiť, či je takéto konanie dostatočným dôvodom na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Skutočnosť, že žalobca v čase porušenia služobnej prísahy zvlášť hrubým spôsobom predložil falošný doklad o vzdelaní bola dostatočne preukázaná vyjadrením riaditeľa Stredného odborného učilišťa hutníckeho v K. zo 17. septembra 2003, z ktorého vyplynulo, že vysvedčenie o maturitnej skúške žalobcu je falošné. Žalobca svoj skutok nepopieral a sám uvádzal, že falošný doklad kúpil od už nebohej osoby za 20 000 Sk.

Súd zastáva názor, že pre posúdenie konania žalobcu postačuje preukázanie skutku, ktorý bol dôvodom na jeho prepustenie a žalovaný skutkové zistenia zadovážil spôsobom, ktorý predpokladá zákon (v danej veci zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov). Postačovalo preto, aby služobný orgán pri rozhodovaní o prepustení žalobcu zo služobného pomeru zistil potrebné skutočnosti zadovážením písomných dokladov a vyjadrení žalobcu. Dostatočne bolo preto preukázané, že k porušeniu služobných povinností žalobcu došlo.

Žalobca tak svojím konaním zvlášť hrubo porušil služobnú prísahu a jeho konanie bránilo jeho ďalšiemu zotrvaniu v Zbore väzenskej a justičnej stráže, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca v minulosti svoje služobné povinnosti plnil riadne.

Žalobca aj podľa názoru odvolacieho súdu porušil služobnú prísahu tým, že sa dopustil podvodnej činnosti a jej účinky neskôr sám nezmaril tým, že by služobný orgán informoval o svojom skutočnom dosiahnutom vzdelaní. Tento dôvod preto bránil jeho ďalšiemu zotrvaniu v Zbore väzenskej a justičnej stráže. Odvolací súd sa stotožnil právnym názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalovaný nepochybil, keď

napadnutými rozhodnutiami prepustil žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže z dôvodu, uvedeného v § 192 ods. 1 písm. e) zákona.

Námietku, že lehota na skončenie služobného pomeru so žalobcom začala plynúť už 1. apríla 1998, nebolo možné zohľadniť. Porušenie služobnej prísahy sa v uvedený deň začalo a trvalo až do dňa kedy žalovaný zistil, že žalobcov doklad je falošný, teda do 17. septembra 2003. V uvedený deň nastala skutočnosť, rozhodujúca pre počítanie zákonnej lehoty na skončenie služobného pomeru so žalobcom. Žalovaný preto nepochybil, keď služobný pomer so žalobcom skončil personálnym rozkazom z 24. septembra 2003 ku dňu 30. septembra 2003, teda včas.

Odvolací súd, vychádzajúc z uvedených skutkových a právnych okolností napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 v spojení s § 250ja a § 246c OSP.»

Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom v správnom súdnictve. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a za tejto situácie nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlúčiteľné so sťažovateľom označenými právami, sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2006